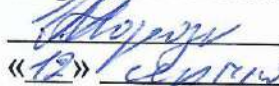
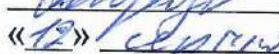


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Кафедра хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**

В.о. завідувача кафедри хірургії,  
акушерства та хвороб дрібних  
тварин, кан.вет.наук. доцент

 Микола МОРОЗОВ  
«12»  2024 року



**«ПОГОДЖЕНО»**

Директор ННІ Б та А,  
к.с.-г.н. доцент

Олена БЕЗАЛТИЧНА  
2024 року

**«ПОГОДЖЕНО»**

Проректор з науково-педагогічної та  
методичної роботи, доцент

 Інна МАЛЕЦЬКА  
«12» 2024 року



**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**ОП 04. ХВОРОБИ СОБАК**

(шифр і назва освітнього компонента)

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ  
ОСВІТИ**

другий (магістерський) рівень

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ**

20 «Аграрні науки та продовольство»

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

204 «Технологія виробництва і переробки  
продукції тваринництва»

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**

«Кінологія»

**СТРУКТУРНИЙ  
ПІДРОЗДІЛ**

Навчально-науковий інститут біотехнологій та  
аквакультури

Одеса – 2024

Робоча програма з освітнього компонента «Хвороби собак» для здобувачів освітньо-професійної програми «Кінологія», спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Розробник програми: **Морозов М.Г.** - кандидат вет. наук, доцент кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин

Протокол від «12» серпня 2024 року № 1

В.о. завідувача кафедри хірургії,

акушерства та хвороб дрібних тварин,

доцент

  
(підпис)

Микола МОРОЗОВ

Гарант освітньої програми

  
(підпис)

Олена БЕЗАЛТИЧНА

## 1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

| Найменування показників                                                                         |         | Галузь знань, спеціальність, ступінь здобувача вищої освіти                                  | Характеристика освітнього компонента |                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------|
|                                                                                                 |         |                                                                                              | денна форма навчання                 | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів – 3/3                                                                        |         | Галузь знань:<br>20 «Аграрні науки та продовольство»<br><br>Спеціальність:<br>ОП «Кінологія» | Обов’язкова                          |                       |
| Модулів – 2                                                                                     |         | Рівень вищої освіти:<br><u>другий</u><br><u>магістерський</u>                                | Рік підготовки                       |                       |
| Змістових модулів –2                                                                            |         |                                                                                              | 1-й                                  | 1-й                   |
| Загальна кількість годин                                                                        |         |                                                                                              | Семестр                              |                       |
| 90 год.                                                                                         | 90 год. |                                                                                              | 2-й                                  | 1-й ; 2-й             |
| Тижневих годин для денної форми навчання:<br>аудиторних – 2<br>самостійної роботи здобувача - 4 |         |                                                                                              | Лекції                               |                       |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | 16 год.                              | 6 год.                |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | Практичні, семінарські               |                       |
|                                                                                                 |         |                                                                                              |                                      |                       |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | Практичні                            |                       |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | 14 год.                              | 6 год.                |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | Самостійна робота                    |                       |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | 60 год.                              | 78 год.               |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | Індивідуальні завдання:              |                       |
|                                                                                                 |         |                                                                                              | год.                                 |                       |
| Вид контролю:                                                                                   |         |                                                                                              |                                      |                       |
| залік                                                                                           |         | залік                                                                                        |                                      |                       |

Примітка.

Співвідношення кількості годин самостійної і індивідуальної роботи здобувача до загальної кількості годин для денної форми навчання становить: 30/60.

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Мета** – є теоретична та практична підготовка здобувача з питань діагностики та вчасного реагування на виникнення захворювань у собак, та володіння базовими і професійними компетентностями, направленими на здобуття теоретичних знань і практичних умінь при вирішенні спеціалізованих проблем у процесі професійної діяльності, що характеризується невизначеністю умов і вимог ринкового середовища.

**Завдання:** формування у здобувачів знань та умінь з освітнього компонента «Хвороби собак», дати здобувачам знання та вміння з питань: фізіології собак; методів діагностики незаразних і заразних захворювань собак; до лікарняної допомоги в організації профілактичних та лікувальних заходів при виникненні захворювань собак на підприємствах різної форми власності, а також у приватному секторі.

Після завершення вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

### **знати:**

- особливості анатомії, фізіології, способів утримання, експлуатації і годівлі собак;
- причини виникнення незаразних і заразних хвороб, механізми їх розвитку, захисні функції в організмі, та методи їх розвитку;
- захисні функції в організмі, та теорію методів їх стимуляції засобами терапії і біологічно активними фармакологічними препаратами;
- про використання методів етіотропної та патогенетичної терапії хворих тварин.

### **вміти:**

- дотримуватись етичних норм деонтології при спілкуванні з власниками дрібних тварин;
- ретельно збирати анамнез, виконувати основні методи клінічного дослідження (огляд, термометрія, пальпація);
- узагальнювати результати клінічних спостережень, ставити попередній діагноз для введення в курс лікаря ветеринарної медицини;
- під керівництвом лікаря ветеринарної медицини приймати участь у комплексному лікуванні хворих собак із застосуванням дієти, засобів етіотропної, стимулюючої та патогенетичної терапії.

### **3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**

В результаті вивчення освітнього компонента «Хвороби собак» у здобувача формуються **інтегральна (ІК) і загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності:**

#### ***Інтегральна компетентність:***

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

#### **Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

#### **Фахові компетентності (ФК):**

ФК 5. Здатність організовувати підприємницьку і фінансову діяльність та оцінювати економічну ефективність виробництва і переробки продукції тваринного походження.

ФК 6. Здатність практично управляти робочими або навчальними процесами у сфері виробництва і переробки продукції тваринного походження, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК 8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

#### **Програмні результати навчання освітнього компоненту «Хвороби собак»:**

ПРН 7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами.

ПРН 8. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва та дотичних проблем.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати

ризики та імовірні наслідки рішень.

#### 4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

| Назви змістових модулів і тем                                                                          | Кількість годин |              |           |          |      |              |              |           |          |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|-----------|----------|------|--------------|--------------|-----------|----------|------|
|                                                                                                        | денна форма     |              |           |          |      | заочна форма |              |           |          |      |
|                                                                                                        | усього          | у тому числі |           |          |      | усього       | у тому числі |           |          |      |
|                                                                                                        |                 | лекції       | Практичні | Індивід. | с.р. |              | лекції       | Практичні | Індивід. | с.р. |
| Модуль 1                                                                                               |                 |              |           |          |      |              |              |           |          |      |
| Змістовий модуль 1. Хвороби собак - частина перша                                                      |                 |              |           |          |      |              |              |           |          |      |
| Тема 1. Вступ.                                                                                         | 10              | 2            | 2         |          | 6    | 9.5          | 1            | 0,5       |          | 8    |
| Тема 2. Хвороби серцево-судинної системи. Хвороби органів дихання.                                     | 12              | 2            | 2         |          | 8    | 11,5         | 1            | 0,5       |          | 10   |
| Тема 3. Хвороби шлунково-кишкового тракту. Хвороби сечовивідної системи.                               | 12              | 2            | 2         |          | 8    | 11           | -            | 1         |          | 10   |
| Тема 4. Хвороби ендокринної та нервової системи. Хвороби крові і гіповітамінози.                       | 11              | 2            | 1         |          | 8    | 11           | -            | 1         |          | 10   |
| Разом за змістовим модулем 1                                                                           | 45              | 8            | 7         |          | 30   | 43           | 2            | 3         |          | 38   |
| Модуль 2                                                                                               |                 |              |           |          |      |              |              |           |          |      |
| Змістовий модуль 2. Хвороби собак - частина друга                                                      |                 |              |           |          |      |              |              |           |          |      |
| Тема 5. Отруєння та хвороби імунної системи. Хвороби шкіри. Хвороби опорно-рухового апарату та травми. | 9               | 2            | 1         | -        | 6    | 11,5         | 1            | 0,5       | -        | 10   |
| Тема 6. Хвороби статевої системи самок. Хвороби статевої системи самців.                               | 12              | 2            | 2         | -        | 8    | 11,5         | 1            | 0,5       | -        | 10   |
| Тема 7. Інфекційні хвороби собак.                                                                      | 12              | 2            | 2         | -        | 8    | 12           | 1            | 1         | -        | 10   |

|                                  |    |    |    |  |    |    |   |   |  |    |
|----------------------------------|----|----|----|--|----|----|---|---|--|----|
| Тема 8. Інвазійні хвороби собак. | 12 | 2  | 2  |  | 8  | 12 | 1 | 1 |  | 10 |
| Разом за змістовим модулем 2     | 45 | 8  | 7  |  | 30 | 47 | 4 | 3 |  | 40 |
| Всього                           | 90 | 16 | 14 |  | 60 | 90 | 6 | 6 |  | 78 |

## 5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

### 5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Тема 1.** Вступ. Значення освітнього компонента у підготовці здобувачів спеціальності ОП «Кінологія» та її місце серед інших наук. Знайомство з освітнім компонентом «Хвороби собак», предмет і технологічна структура освітнього компонента та його зміст. Загальні дані про здоров'я собак. Поради власникам собак. Техніка безпеки при роботі кінологів з собаками.

**Тема 2. Хвороби серцево-судинної системи. Хвороби органів дихання.**

Знайомство з хворобами що належать до даної групи (етіологія, розповсюдження, клінічні ознаки діагностика, лікування та профілактика).

Хвороби серцево-судинної системи - міокардит, перикардит, серцева недостатність, судинна недостатність. Хвороби органів дихання – трахеїт, бронхіт, пневмонія, плеврит, емфізема легень.

**Тема 3. Хвороби шлунково-кишкового тракту. Хвороби сечовивідної системи.**

Знайомство з хворобами що належать до даної групи (етіологія, розповсюдження, клінічні ознаки діагностика, лікування та профілактика). Хвороби шлунково-кишкового тракту – гастрит, виразка шлунка та дванадцятипалої кишки, ентерит та ентероколіт, непрохідність кишок, перитоніт, асцит, гепатит, цироз печінки, панкреатит. Хвороби сечовивідної системи – гломерулонефрит, пієлонефрит, гостра ниркова недостатність, цистит і та уретрит, сечокам'яна хвороба, параліч та парез сечового міхура.

**Тема 4. Хвороби ендокринної та нервової системи. Хвороби крові і гіповітамінози.**

Знайомство з хворобами що належать до даної групи (етіологія, розповсюдження, клінічні ознаки діагностика, лікування та профілактика). Хвороби ендокринної та нервової системи – цукровий діабет, гіперадренокортицизм, гіпоадренокортицизм, не цукровий діабет, гіпотиреоз, гіпогонодизм. Хвороби крові і гіповітамінози – гемобластози, анемії, рахіт, К-гіповітаміноз, Н – гіпоавітаміноз, В – гіпоавітаміноз.

**Тема 5. Отруєння та хвороби імунної системи. Хвороби шкіри. Хвороби опорно-рухового апарату та травми.**

Знайомство з хворобами що належать до даної групи (етіологія, розповсюдження, клінічні ознаки діагностика, лікування та профілактика). Отруєння та хвороби імунної системи – отруєння їх симптоми, лікування та профілактика у собак (симптоматична терапія та методи детоксикації), аутоімунна гемолітична анемія, дерматоміозит, ревматичний

артрит, червона вовчанка. Хвороби шкіри – атопічний дерматит, екзема, піодермія, себорея, абсцес, флегмона, папіломатоз, трансмісивна саркома. Хвороби опорно-рухового апарату та травми – гігромаліктя, періостит та остеомієліт, артрит та артроз, дисплазія тазостегнового суглоба, рани, кровотечі, гематоми, забої, тепловий та сонячний удар, електротравма, укуси змій.

#### **Тема 6. Хвороби статеві системи самок. Хвороби статеві системи самців.**

Знайомство з хворобами що належать до даної групи (етіологія, розповсюдження, клінічні ознаки діагностика, лікування та профілактика). Хвороби статеві системи самок – патологія вагітності, патологія родів, патологія післяродового періоду, мастит, вульвіт, піометра, міксометра, ендометрит. Хвороби статеві системи самців – баланопостит, орхіепідіміт, простатит, гіперсексуальність та онанизм.

#### **Тема 7. Інфекційні хвороби собак. Інвазійні хвороби собак.**

Знайомство з хворобами що належать до даної групи (етіологія, розповсюдження, клінічні ознаки діагностика, лікування та профілактика). Інфекційні хвороби собак – парвовірусний ентерит, чума собак, інфекційний гепатит, аденовірусна інфекція, корона- та ротавірусні інфекції, парагрип, хвороба Ауескі, сказ, лептоспіроз, сальмонельоз, колібактеріоз, стригучий лишай, мікози пальців.

#### **Тема 8. Інвазійні хвороби собак.**

Інвазійні хвороби собак – токсокароз і токсаскаридоз, анкілостомоз і унцинаріоз, опісторхоз, дипілідіоз, ехінококоз, альвеококоз, мультициптоз, піроплазмоз, токсоплазмоз, саркоптоз, демодекоз, воші, блохи, волосіїди та іксодові кліщі.

## **5.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ)**

### **Денна форма навчання**

| № з/п                                                      | Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1                                                          | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Змістовий модуль 1. Хвороби собак - частина перша – 8 год. |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.                                                         | <b>Тема 1 Вступ- 2 год.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Знайомство з освітнім компонентом «Хвороби собак».</li> <li>2. Загальні дані про здоров'я собак.</li> <li>3. Поради власникам собак.</li> <li>4. Техніка безпеки при роботі кінологів з собаками.</li> </ol> |
| 2.                                                         | <b>Тема 2. Хвороби серцево-судинної системи. – 2 год.</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Міокардит, перикардит;</li> <li>2. Серцева недостатність;</li> </ol>                                                                                                           |

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                         | <p>3. Судинна недостатність.</p> <p><b>Хвороби органів дихання.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Трахеїт, бронхіт;</li> <li>2. Пневмонія, плеврит;</li> <li>3. Емфізема легень.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 3.                                                      | <p><b>Тема 3. Хвороби шлунково-кишкового тракту.-2 год.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гастрит, виразка шлунка та дванадцятипалої кишки;</li> <li>2. Ентерит та ентероколіт;</li> <li>3. Непрохідність кишок, перитоніт, асцит;</li> <li>4. Гепатит, цироз печінки, панкреатит.</li> </ol> <p><b>Хвороби сечовивідної системи.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гломерулонефрит, пієлонефрит;</li> <li>2. Гостра ниркова недостатність;</li> <li>3. Цистит та уретрит;</li> <li>4. Сечокам'яна хвороба;</li> <li>5. Параліч та парез сечового міхура.</li> </ol>              |
| 4.                                                      | <p><b>Тема 4. Хвороби ендокринної та нервової системи.-2 год.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Цукровий діабет;</li> <li>2. Гіперадренокортицизм, гіпоадренокортицизм;</li> <li>3. Нецукровий діабет;</li> <li>4. Гіпотиреоз, гіпогонадизм.</li> </ol> <p><b>Хвороби крові і гіповітамінози.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гемобластози, анемії;</li> <li>2. Рахіт,</li> <li>3. К- гіповітаміноз,</li> <li>4. Н – гіпоавітаміноз,</li> <li>5. В – гіпоавітаміноз.</li> </ol>                                                                                                 |
| Змістовий модуль 2. Хвороби собак - частина друга-8 год |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 5.                                                      | <p><b>Тема 5. Отруєння та хвороби імунної системи. -2 год.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Отруєння їх симптоми, лікування та профілактика у собак (симптоматична терапія та методи детоксикації);</li> <li>2. Аутоімунна гемолітична анемія;</li> <li>3. Дерматоміозит;</li> <li>4. Ревматичний артрит;</li> <li>5. Червона вовчанка.</li> </ol> <p><b>Хвороби шкіри.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Атопічний дерматит;</li> <li>2. Екзема, піодермія;</li> <li>3. Себорея;</li> <li>4. Абсцес, флегмона;</li> <li>5. Папіломатоз;</li> </ol> <p>Трансмісивна саркома.</p> |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. | <p><b>Тема 6. Хвороби опорно-рухового апарату та травми. - 2 год.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гігромаліктя;</li> <li>2. Періостит та остеомієліт;</li> <li>3. Артрит та артроз;</li> <li>4. Дисплазія тазостегнових суглобів;</li> <li>5. Рани, кровотечі, гематоми, забої;</li> <li>6. Тепловий та сонячний удар;</li> <li>7. Електротравма, укуси змій.</li> </ol> <p><b>Хвороби статевих систем самок.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Патологія вагітності;</li> <li>2. Патологія родів;</li> <li>3. Патологія післяродового періоду;</li> <li>4. Мастит;</li> <li>5. Вульвіт, піометра, міксометра, ендометрит.</li> </ol> |
| 7. | <p><b>Тема 7. Хвороби статевих систем самців. - 2 год.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Баланопостит;</li> <li>2. Орхіепідеїміт;</li> <li>3. Простатит;</li> <li>4. Гіперсексуальність та онанізм.</li> </ol> <p><b>Інфекційні хвороби собак.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Парвовірусний ентерит;</li> <li>2. Чума собак;</li> <li>3. Інфекційний гепатит;</li> <li>4. Аденовірусна інфекція, корона- та ротавірусні інфекції;</li> <li>5. Парагрип, хвороба Ауескі;</li> <li>6. Сказ;</li> <li>7. Лептоспіроз, сальмонельоз, колибактеріоз;</li> <li>8. Стригучий лишай, мікози пальців.</li> </ol>                              |
| 8. | <p><b>Тема 8. Інвазійні хвороби собак. - 2 год.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Токсокароз і токскарідоз;</li> <li>2. Анкілостомоз і унцинаріоз;</li> <li>3. Опісторхоз, дипілідіоз;</li> <li>4. Ехінокоз, альвеокоз, мультиципоз;</li> <li>5. Піроплазмоз, токсоплазмоз;</li> <li>6. Саркоптоз, демодекоз;</li> </ol> <p>Воші, блохи, волосоїди та іксодові кліщі.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## 5.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ)

### Заочна форма навчання

|       |                                                             |
|-------|-------------------------------------------------------------|
| № з/п | Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтовний перелік питань |
|-------|-------------------------------------------------------------|

|                                                            |                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Змістовий модуль 1. Хвороби собак - частина перша – 2 год. |                                                                                                                                                                                                  |
| 1.1                                                        | <b>Тема 1 Вступ</b><br>1. Знайомство з дисципліною «Хвороби собак».<br>2. Загальні дані про здоров'я собак.<br>3. Поради власникам собак.<br>4. Техніка безпеки при роботі кінологів з собаками. |
| Змістовий модуль 2. Хвороби собак - частина друга - 4 год. |                                                                                                                                                                                                  |
| 2.1                                                        | <b>Тема 2.</b> Хвороби опорно-рухового апарату та травми. Отруєння та хвороби імунної системи. Хвороби шкіри.                                                                                    |
| 2.2                                                        | <b>Тема 3.</b> Хвороби статеві системи самок. Хвороби статеві системи самців.                                                                                                                    |
| 2.3                                                        | <b>Тема 4.</b> Інфекційні хвороби собак. Інвазійні хвороби собак.                                                                                                                                |
|                                                            | <b>Разом 6 годин</b>                                                                                                                                                                             |

### 5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

| № з/п | Назва теми                                                                                                                                                                    | Кількість годин |        |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|
|       |                                                                                                                                                                               | денна           | заочна |
| 1     | Техніка безпеки при роботі з собаками та правила особистої гігієни. Методи фіксації та огляду тварин. Правила особистої гігієни та заходи безпеки при поводженні із собаками. | 1               | 0,5    |
| 2     | Хвороби серцево-судинної системи. Хвороби органів дихання.                                                                                                                    | 2               | 1      |
| 3     | Хвороби шлунково-кишкового тракту. Хвороби сечовивідної системи.                                                                                                              | 2               | 1      |
| 4     | Хвороби ендокринної та нервової системи.<br><b>Контрольна-модульна робота 1.</b>                                                                                              | 2               | 1      |
| 5     | Хвороби крові і гіповітамінози. Отруєння та хвороби імунної системи.                                                                                                          | 1               | 0,5    |
| 6     | Хвороби шкіри. Хвороби опорно-рухового апарату та травми.                                                                                                                     | 2               | 1      |
| 7     | Хвороби статеві системи самок. Хвороби статеві системи самців.                                                                                                                | 2               | 1      |
| 8     | Інфекційні хвороби собак. Інвазійні хвороби собак.                                                                                                                            | 2               | 1      |

|  |                                     |           |          |
|--|-------------------------------------|-----------|----------|
|  | <b>Контрольна-модульна робота 2</b> |           |          |
|  | <b>Разом</b>                        | <b>14</b> | <b>6</b> |

#### 5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

| № з/п | Назва теми                                                                                         | Кількість годин |           |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|
|       |                                                                                                    | денна           | заочна    |
| 1     | Хірургічні хвороби собак.                                                                          | 10              | 12        |
| 2     | Екзотичні хвороби собак, та ті що зустрічаються вкрай не часто.                                    | 10              | 12        |
| 3     | Евтаназія обговорення етичного аспекту даної проблеми, за і проти.                                 | 10              | 12        |
| 4     | Ампутація хвостів і вух та додаткових пальців у собак обговорення етичного аспекту даної проблеми. | 10              | 14        |
| 5     | Клінічні симптоми захворювань у собак та її інтерпретація.                                         | 10              | 14        |
| 6     | Хвороби очей у собак.                                                                              | 10              | 14        |
|       | <b>Разом</b>                                                                                       | <b>60</b>       | <b>78</b> |

#### 5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота здобувачів з освітнього компоненту «Хвороби собак» полягає у наступному:

- вдосконаленню теоретичного і практичного рівня знань у результаті індивідуального узагальнення спеціальної літератури;
- творчому підході до аналізу ефективності заходів з підвищення профілактики хвороб собак в умовах виробництва;
- оволодінню навиками самостійного вирішення конкретних питань практичного характеру, що відповідає посадовим обов'язкам техника-кінолога.

***Теми презентацій та наукових і реферативних робіт:***

1. Розповсюдження та лікування папіломатозу у собак.
2. Лікування новоутворень молочної залози у дрібних тварин.
3. Оперативні втручання при кесаревому розтині у сук.
4. Розповсюдження етіологія і лікування ран у собак.
5. Лікування собак з переломами трубчастих кісток.
6. Методи кастрації сук і кобелів.
7. Лікування пупкових гриж у собак.
8. Методи лікування отитів у собак.
9. Розповсюдження, етіологія та лікування захворювань кінцівок у собак.
10. Методи надання рододопомоги при патологічних родах у сук.

11. Методи лікування затримки посліду у сук.
12. Методи лікування собак хворих на катаральний кон'юнктивіт.
13. Методи лікування собак з виразкою рогівки.
14. Розповсюдження етіологія, лікування та профілактика інфекційних захворювань у собак.
15. Розповсюдження етіологія, лікування та профілактика інвазійних захворювань у собак.

## 6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У системі вивчення освітнього компоненту використовується комплекс методів навчання: від пояснювально-ілюстративного та репродуктивного – до максимально продуктивних – проблемного, евристичного та дослідницько-пошукового. Навчання гармонійно поєднує теоретичну й практичну складові (лекційні й практичні заняття). Передбачено, що всі форми організації навчання є практикозорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів, організувати суб'єктно-суб'єктну взаємодію. Тому під час їх проведення використовуються елементи і прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу, колаборативного навчання тощо.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

| Результати навчання                                                                                                                                                                                                            | Методи навчання                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ПРН 7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами.                                     | Наочні, практичні (тренінги тощо), словесні, (вербальний, дискусійний), проблемно-пошуковий, дослідницький, інтерактивний (групові дискусії та диспути), аналіз, синтез, індукція, дедукція. |
| ПРН 8. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва та дотичних проблем. | Наочні, практичні (тренінги тощо), словесні, (вербальний, дискусійний), проблемно-пошуковий, дослідницький, інтерактивний (групові дискусії та диспути), аналіз, синтез, індукція, дедукція. |
| ПРН 9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки                                                                                                                                                             | Наочні, практичні (тренінги тощо), словесні, (вербальний, дискусійний),                                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень. | проблемно-пошуковий, дослідницький, інтерактивний (групові дискусії та диспути), аналіз, синтез, індукція, дедукція. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## 7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Хвороби собак» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2.

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою |               |
|------------|-------------|-------------------------------|---------------|
|            |             | Екзамен                       | Залік         |
| 90-100     | A           | Відмінно                      | зараховано    |
| 82-89      | B           | Добре                         |               |
| 74-81      | C           |                               |               |
| 64-73      | D           | Задовільно                    |               |
| 60-63      | E           |                               |               |
| 35-59      | FX          | незадовільно                  | не зараховано |
| 1-34       | F           |                               |               |

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

**Поточний контроль** - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

**Модульний контроль** успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

**Змістовний модуль (модуль)** - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.2).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму

під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.). Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

Таблиця 3.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шаклами і критерії оцінювання

| Сума балів за 100-бальною шкалою | Оцінка в ECTS | Значення оцінки ECTS | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Рівень компетентності                 | Оцінка за національною шкалою |            |
|----------------------------------|---------------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------|------------|
|                                  |               |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                       | екзамен                       | залік      |
| 90 - 100                         | A             | відмінно             | Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили | Високий (творчий)                     | відмінно                      | зараховано |
| 82 - 89                          | B             | дуже добре           | Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна                                                                                                                         | Достатній (конструктивно-варіативний) | добре                         |            |
| 74 - 81                          | C             | добре                | Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці;                                                                                                                                                                                 |                                       |                               |            |

|         |    |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                             |                                      |              |               |
|---------|----|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------|---------------|
|         |    |                                                                      | контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок                                                                                                                        |                                      |              |               |
| 64 - 73 | D  | задовільно                                                           | Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих | Середній<br>(репродуктивний)         | задовільно   |               |
| 60 - 63 | E  | достатньо                                                            | Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні                                                                                                  |                                      |              |               |
| 35 - 59 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю | Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу                                                                                                                  | Низький<br>(рецептивно-продуктивний) | незадовільно | не зараховано |
| 1 - 34  | F  | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням                      | Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів                                                                                                               |                                      |              |               |

|  |  |                       |  |  |  |  |
|--|--|-----------------------|--|--|--|--|
|  |  | залікового<br>кредиту |  |  |  |  |
|--|--|-----------------------|--|--|--|--|

**Підсумковий контроль** – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

**Оцінювання освітнього компонента**

| <b>Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)</b> | <b>Бал за відвідування (всього 0-5)</b> | <b>Бал заохочувальний (всього – 0-5)</b>                                                       |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Модуль 1                                              | 0-10% пропусків – 5 балів               | доповідь на науковій студентській конференції                                                  |
| Модуль 2                                              | 10%-20% пропусків – 4 бали              | активна участь в роботі наукового гуртка кафедри                                               |
|                                                       | 20%-40% пропусків – 3 бали              | підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.                             |
|                                                       | 40%-60% пропусків – 2 бали              | призове місце в олімпіаді                                                                      |
|                                                       | 60%-80% пропусків – 1 бал               | підготовка наукової публікації                                                                 |
|                                                       | більше 80% пропусків – 0 балів          | виконання індивідуального завдання<br>участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри |

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Таблиця 5

**Оцінювання освітнього компонента**

| <b>Бал за змістовні модулі (БЗМ)</b>                  |                                         |                           | <b>Сума</b> |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------|-------------|
| <b>Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)</b> | <b>Бал за відвідування (всього 0-5)</b> | <b>Бал заохочувальний</b> |             |

|                                   |    |    |    |                            |    |    |    |  |  |     |               |     |
|-----------------------------------|----|----|----|----------------------------|----|----|----|--|--|-----|---------------|-----|
|                                   |    |    |    |                            |    |    |    |  |  |     | (всього -0-5) |     |
| Змістовний модуль 1 (ЗМ 1)        |    |    |    | Змістовний модуль 2 (ЗМ 2) |    |    |    |  |  | 0-5 | 0-5           | 100 |
| Поточний контроль - 60            |    |    |    | Поточний контроль - 60     |    |    |    |  |  |     |               |     |
| T1                                | T2 | T3 | T4 | T5                         | T6 | T7 | T8 |  |  |     |               |     |
| 15                                | 15 | 15 | 15 | 15                         | 15 | 15 | 15 |  |  |     |               |     |
| Модульний контроль - 30           |    |    |    | Модульний контроль - 30    |    |    |    |  |  |     |               |     |
| Б <sub>ЗМ</sub> = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2 |    |    |    |                            |    |    |    |  |  |     |               |     |

\* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

## 8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки для практичних занять і самостійного вивчення розділів освітнього компонента «Хвороби собак», для здобувачів спеціальності «Кінологія».
2. Відеотека кафедри з освітнього компонента «Хвороби собак»:
  - Відеофільм «Породи собак»
  - Відеофільм «Дресура собак»
3. Наглядні посібники представлені у анатомічному музеї кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин.
4. Плакати з освітнього компонента «Хвороби собак»
5. Морозов М.Г., Розум Є.Є. Методичні рекомендації «З'єднання тканин» до освітнього компоненту «Оперативна хірургія, топографічна анатомія з основами анестезіології» для здобувачів спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Одеса: Морозов М.Г., 2023. 34 с.
6. Методичні рекомендації до лабораторних занять за темою: «Використання

лікарських засобів в терапії захворювань очей у свійських та дрібних тварин» для здобувачів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» / Укл. М. Г. Морозов, Є.Є. Розум, Н.І. Данкевич. Одеса ОДАУ, 2023. 35 с.  
<http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5364>

## **9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

### **Базова:**

1. Хвороби собак і кішок/В.Б. Борисевич, В.Ф. Галат, Г.М. Калиновський та ін. Київ: Урожай, 1996. 432 с.
2. Галатюк О. Є., Передера О. О., Лавріненко І. В., Жерносік І. А. Інфекційні хвороби собак. Житомир : ПП "Рута", 2018. 276 с.
3. Цвіліховський М.І., Береза В.І., Січкач В.С., Голопура С.І., Грушанська Н.Г., Скиба О.О., Лазаренко П.В., Руденко А.А., Якимчук О.М. Внутрішні незаразні хвороби тварин. Київ: Аграрна освіта, 2014. – 614 с.
4. Поради Айболіта, або здоров'я вашої собаки. Харків: «Паритет» ЛТД, 1995. 320 с.
5. Хвороби собак і котів/С.І. Братюха, И.С. Нагорний, І.П. Ревенко та ін. Київ: Вища школа, 1989. 255 с.
6. Хвороби собак/В.Б.Борисевич, Б.В.Борисевич Київ: Кіровоградське державне видавництво, 1996. 364 с.

### **Допоміжна:**

1. Кінологія: утримання та годівля собак: Навчальний посібник / Бурлака В.А., Степаненко В.М., Павлюк Н.В. та ін. Житомир: Волинь, 2004. 412 с.
2. Найманова Д., Гумпал З. Атлас порід собак. Прага, 1983. 304 с.
3. Поліщук Ф.І., Трофименко А.Л. Основы кинологии. Ч. 1. Київ: ТОВ "Джулія", 1999. 372 с.
4. Поліщук Ф.І., Трофименко О.Л. Кінологія. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун». 2007. 1000 с.
5. Горальський Л.П. Хомич В.Т. та ін. Анатомія та особливості фізіології собак з основами дресирування. Житомир: «Полісся», 2008. 448 с.
6. Кінологія: утримання та годівля собак: Навчальний посібник / Бурлака В.А., Степаненко В.М., Павлюк Н.В. та ін. - Житомир: Волинь, 2004. - 412 с.

## **10. ІНТЕРНЕТ- РЕСУРСИ:**

- 1.Реферати, курсові та дипломні роботи, дисертації, доповіді, підручники, твори\_- URL: <https://textreferat.com.ua/> (дата звернення: 20.07.2024).
2. UKRefs Українські реферати. - URL: <https://ukrefs.com.ua/> (дата звернення: 20.07.2024).

3. Науковий вісник ветеринарної медицини - URL: [https://nvvm.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/vet/vet\\_108.pdf](https://nvvm.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/vet/vet_108.pdf) (дата звернення: 20.07.2024).
4. Науково-практичний журнал «Ветеринарна медицина України». - URL: <https://lib.dsau.dp.ua/book/2665> (дата звернення: 20.07.2024).
5. Науково-практичний журнал «Світ ветеринарії». - URL: <https://alden-press.business-guide.com.ua/products/unit?pid=205054> (дата звернення: 20.07.2024).
6. Науково-практичний журнал «Ветеринарна практика». - URL: <https://vetfocus.royalcanin.com/ua/scientific> (дата звернення: 20.07.2024).
7. Науково-практичний журнал «Здоров'я тварин і ліки». - URL: [https://newlibrary.snau.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=13467&shelfbrowse\\_itemnumber=5136](https://newlibrary.snau.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=13467&shelfbrowse_itemnumber=5136) (дата звернення: 20.07.2024).
8. Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування - URL: <http://ojs.hdzva.edu.ua/index.php/journal/index> (дата звернення: 20.07.2024).